

ODPOWIEDŹ NA PETYCJĘ

Znak sprawy:

Osoba do kontaktu:

Sposób kontaktu:

Szanowna Pani,

dziękujemy za petycję z dnia 3 marca 2024 r. dotyczącą wniosku o podjęcie działań w interesie publicznym, celem udoskonalenia, bądź poprawienia stanu prawnego. Petycja została przekazana Rzecznikowi zgodnie z właściwością przez Narodowy Fundusz Zdrowia. Po przeanalizowaniu sprawy, informuję że Rzecznik Praw Pacjenta Pan Bartłomiej Chmielowiec nie wystąpi o zmianę przepisów prawa we wskazywanym przez Panią zakresie.

Rzecznik Praw Pacjenta zajmuje się ochroną praw pacjentów [1]. Poniżej znajdują się szczegółowe informacje stanowiące odpowiedź na zagadnienia poruszane przez Panią w petycji.

§ 1 i § 2 petycji

W piśmie postuluje Pani nałożenie na podmiot leczniczy następujących obowiązków: „§1. Podmiot leczniczy w przypadku zgonu pacjenta obligatoryjnie przesyła dokumentację do NFZ oraz Rzecznika Praw Pacjenta - celem oceny udzielanych świadczeń. §2. Podmiot leczniczy przesyła kopie dokumentacji medycznej do NFZ, Rzecznika Praw Pacjenta celem oceny udzielanych świadczeń, praw pacjenta, a pacjent może wnieść o sprostowanie dokumentacji za pośrednictwem NFZ i Rzecznika”. W ocenie Rzecznika Praw Pacjenta (dalej również: „RPP”) powyższe jest bezzasadne z następujących względów. Po pierwsze brak pewności co do woli zmarłego Pacjenta, jego bliskich/spadkobierców co do działań NFZ i RPP w tego rodzaju sprawie. Analiza każdego zgonu jest w ocenie RPP za daleko idąca. Każdego dnia w szpitalach dochodzi do wielu zgonów pacjentów schorowanych, terminalnych, z przyczyn naturalnych, nie budzących wątpliwości co do przyczyn zgonu, czy innych nieprawidłowości. W sprawach w których rodzina podejrzewa nieprawidłowości, istnieje możliwość zgłoszenia zawiadomienia do Prokuratury, wnoszenie o przeprowadzenie sekcji zwłok, zgłoszenia sprawy do RPP, czy NFZ. Dodatkowo RPP może podjąć każdą sprawę z urzędu, gdy poweźmie wiadomość uprawdopodobniającą naruszenie praw pacjenta (doniesienia medialne, anonimowe zgłoszenia). Ponadto postulowane obowiązki mogą doprowadzić do przeciążenia administracji szpitalnej,

poprzez konieczność przygotowania i wysłania dokumentacji, jak i NFZ i RPP – konieczność analizy każdej przekazanej sprawy.

§ 3 petycji

Kolejny postulat: „§3. Zadośćuczynienie za błąd medyczny w poradni i leczeniu szpitalnym pacjent może złożyć jeśli czuł obawy o swoje zdrowie z uwagi na ocenę skutków i potencjalnych skutków świadczenia medycznego” również należy uznać za bezzasadny. Pacjent w świetle aktualnie obowiązujących przepisów może zgłosić roszczenie o zadośćuczynienia za błąd medyczny m.in. do podmiotu leczniczego, ubezpieczyciela podmiotu leczniczego, sądu oraz Rzecznika Praw Pacjenta (Fundusz Kompensacyjny Zdarzeń Medycznych). Poniżej przedstawiamy szczegółowe informacje na wskazany temat.

Fundusz Kompensacyjny Zdarzeń Medycznych

Fundusz Kompensacyjny Zdarzeń Medycznych obejmuje zdarzenia medyczne, do których doszło w szpitalu (chodzi o wszystkie szpitale, ale nie dotyczy to ratownictwa medycznego) w związku z udzielaniem świadczeń zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych (czyli m.in. w ramach świadczeń gwarantowanych finansowanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia) [2]. Wniosek o przyznanie świadczenia kompensacyjnego można złożyć, jeśli zdarzenie medyczne miało miejsce po wejściu w życie ustawy powołującej Fundusz, czyli nie wcześniej niż 6 września 2023 roku. Fundusz obejmuje także zdarzenie, które miało miejsce wcześniej, ale wnioskodawca dowiedział się o nim już po wejściu ustawy w życie.

Zgodnie z ustawą, zdarzenie medyczne to zaistniałe w trakcie udzielania lub w efekcie udzielenia bądź zaniechania udzielenia świadczenia zdrowotnego:

- zakażenie pacjenta biologicznym czynnikiem chorobotwórczym,
- uszkodzenie ciała lub rozstrój zdrowia pacjenta, albo
- śmierć pacjenta

– którego z wysokim prawdopodobieństwem można było uniknąć w przypadku udzielenia świadczenia zdrowotnego zgodnie z aktualną wiedzą medyczną albo zastosowania innej dostępnej metody diagnostycznej lub leczniczej, chyba że doszło do dających się przewidzieć normalnych następstw zastosowania metody, na którą pacjent wyraził świadomą zgodę (czyli do powikłania) [3]. Wysokość świadczenia kompensacyjnego dla pacjenta, który doznał uszkodzenia ciała lub rozstroju albo uległ zakażeniu, to od 2 000 do 200 000 złotych. Natomiast osoba bliska zmarłego pacjenta, która wystąpiła z wnioskiem, może otrzymać od 20 000 złotych do 100 000 złotych. Wniosek o przyznanie świadczenia można złożyć w ciągu roku od uzyskania informacji o uszkodzeniu ciała, rozstroju zdrowia lub zakażeniu albo śmierci pacjenta (jednak nie później niż w ciągu 3 lat od dnia, w którym nastąpiło to zdarzenie). Przed złożeniem wniosku warto sprawdzić, czy spełnione są przesłanki do uzyskania świadczenia. Można wykonać krótki test, składający się z kilku pytań – dzięki temu otrzymuje się informację, czy w sprawie możliwe jest ubieganie się o przyznanie świadczenia.

<https://www.webankieta.pl/ankieta/1008152/czy-mam-prawo-do-swadczenia-z-funduszu-kompensacyjnego-zdarzen-medycznych.html>

Więcej informacji w zakresie Funduszu Kompensacyjnego Zdarzeń Medycznych może Pani znaleźć klikając w poniższy link:

[Fundusz Kompensacyjny Zdarzeń Medycznych - Rzecznik Praw Pacjenta - Portal Gov.pl \(www.gov.pl\)](http://www.gov.pl)

Postępowanie Rzecznika Praw Pacjenta

Zastrzeżenia do udzielanych przez podmiot leczniczy świadczeń zdrowotnych mogą zostać przeanalizowane przez Rzecznika Praw Pacjenta pod kątem naruszenia praw pacjenta określonych w ustawie. Jeśli pacjent uważa, że jego prawo jako pacjenta zostało naruszone, może złożyć do Biura wniosek o wszczęcie postępowania wyjaśniającego. Wniosek można przestać na adres:

Biuro Rzecznika Praw Pacjenta:
ul. Płocka 11/13
01-231 Warszawa

bądź za pośrednictwem e-mail: kancelaria@rpp.gov.pl

We wniosku należy szczegółowo opisać sytuację, jaka spotkała pacjenta wraz z jego danymi, i dołączyć ewentualną dokumentację potwierdzającą zdarzenie. Następnie wniosek należy podpisać i przestać na adres Biura. Konieczne jest również podanie podmiotu leczniczego, w którym miało miejsce opisywane zdarzenie. Rzecznik wszczyna postępowanie wyjaśniające, jeżeli poweźmie wiadomość co najmniej uprawdopodobniającą naruszenie praw pacjenta, obejmującą w szczególności:

1. oznaczenie wnioskodawcy;
2. oznaczenie pacjenta, którego praw sprawa dotyczy;
3. zwięzły opis stanu faktycznego [4].

Postępowanie cywilne

Zastrzeżenia do udzielanych przez podmiot leczniczy świadczeń zdrowotnych mogą stanowić przedmiot postępowania przed sądem powszechnym, w celu uzyskania roszczeń finansowych (odszkodowanie, zadośćuczynienie). W przypadku wystąpienia szkody, można dochodzić odszkodowania w celu jej naprawienia, przykładowo w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia, naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty [5][6]. Ponadto w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę [7]. Pozew należy wnieść do wydziału cywilnego sądu powszechnego właściwego ze względu na miejsce zamieszkania (siedzibę) pozwanego lub przed sąd, w okręgu którego miało miejsce zdarzenie. Złożenie pozwu podlega opłacie [8]. Postępowanie sądowe wiąże się również z dodatkowymi kosztami, lecz istnieje możliwość zwolnienia od kosztów sądowych osoby, która złożyła oświadczenie, że nie jest w stanie ich ponieść bez uszczerbku utrzymania koniecznego

dla siebie i rodziny [9]. Należy również pamiętać, że strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu) [10]. Do niezbędnych kosztów procesu prowadzonego przez stronę osobiście lub przez pełnomocnika, który nie jest adwokatem, radcą prawnym lub rzecznikiem patentowym, zalicza się poniesione przez nią koszty sądowe, koszty przejazdów do sądu strony lub jej pełnomocnika oraz równowartość zarobku utraconego wskutek stawiennictwa w sądzie.

§ 4 i § 5 petycji

Sformułowane w § 4 i § 5 postulaty: „§4. W przypadku nieprawidłowości w zdarzeniu medycznym, historii wizyty z informacją rozliczeniową, historią choroby, a kartą informacyjną – NFZ za świadczenie wypłaca pacjentowi, a nie świadczeniodawcy w formie zadośćuczynienia. §5. W przypadku nieprawidłowości świadczeniodawcy w umowie NFZ, NFZ nalicza dodatkowe 10% kary umownej celem przekazania pacjentowi zadośćuczynienia za świadczenie niewykonane zgodnie z umową” należy uznać za bezzasadne. Jak wskazano powyżej nieprawidłowości ustalane są w toku konkretnych postępowań, wysokość zadośćuczynienia jest ustalana przez ubezpieczyciela/ Sąd, bądź w drodze ugody. NFZ nie jest organem do ustalania/ szacowania wysokości rekompensaty pacjentom.

Dodatkowe informacje

Mamy nadzieję, że nasze wyjaśnienia uzna Pani za wyczerpujące. Jeśli miałyby Pani jednak wątpliwości, prosimy o kontakt i powołanie się na znak sprawy (zob. nagłówek pisma).

Informacje o prawach pacjenta może Pani uzyskać pod numerem 800 190 590.

Podstawa prawna

[1] Art. 42 ust. 1 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach Pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (Dz.U. z 2023 r. poz. 1545 z późn. zm.), dalej: ustawa, zgodnie z którym: „Rzecznik jest centralnym organem administracji rządowej właściwym w sprawach ochrony praw pacjentów określonych w niniejszej ustawie oraz w przepisach odrębnych”

[2] Art. 67q ustawy.

[3] Art. 3 ust. 1 pkt 11 ustawy.

[4] Art. 50 ust. 1 ustawy.

[5] art. 415 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2023 r. poz. 1610 z późn. zm.), zwanej dalej „k.c.”

[6] art. 444 § 1 k.c.,

[7] art. 445 § 1 k.c. w zw. z art. 444 § 1 k.c.

[8] Ustawa z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1144 z późn. zm.) – dalej: „ustawa”.

[9] Art. 102 ust. 1 ustawy.

[10] Art. 98 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 1550 z późn. zm.).

DYREKTOR DEPARTAMENTU PRAWNEGO
ZASTĘPUJĄCY DYREKTORA GENERALNEGO

Paweł Grzesiewski

Podpisano elektronicznie

